

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Kateřina Drázná
Téma práce:	Trestní odpovědnost poskytovatelů zdravotnických služeb
Rozsah práce	63 stran
Datum odevzdání práce:	24.3.2024
Vedoucí diplomové práce:	Doc. JUDr. Olga Sovová, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která nepatří k příliš často frekventovaným tématům kvalifikačních prací. Je tomu tak jednak proto, že jde o problematiku skutečně náročnou, vyžadující multidisciplinární přístup, a jednak proto, že je zde stále řada otázek, otevřených k odborné diskusi, a to mimo jiné též otázka místa (role) uplatňování trestní odpovědnosti v systému odpovědnostních vztahů při poskytování zdravotních služeb. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice trestní odpovědnosti ve zdravotnictví, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika trestní odpovědnosti ve zdravotnictví je předně poměrně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože třeba vycházet nejen z hlubších znalostí základů trestní odpovědnosti (a to jak fyzických, tak i právnických osob), ale i z právní regulace posuzovaných otázek v právu správním a civilním. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože vyžaduje pečlivou excerpci informací z judikatury a odborné literatury a jejich následnou analýzu ústící v syntézu závěrů de lege lata i de lege ferenda. Metoda deskripce a kritické analýzy, které diplomantka zvolila, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje výkladu základních pojmů, se kterými ve své práci dále operuje. Na to navazují kapitoly věnované základům právní odpovědnosti ve zdravotnictví a jednotlivým druhům právní odpovědnosti, jež tvoří východisko pro navazující kapitoly věnované již konkrétně trestní odpovědnosti fyzických i právnických osob. Práce je pak doplněna úvahami o aplikovatelnosti institutů okolností vylučujících protiprávnost ve zdravotnictví a vyhodnocení ankety k problematice trestní odpovědnosti právnických osob při poskytování zdravotních služeb. Systematika členění práce je proto zcela logická a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi dobrou. V partii věnované vývoji právní regulace od šedesátých let minulého století po současnost, diplomantka zdařile vystihla základní vývojové mezníky právní úpravy a její vývojové tendence. Správně je v této souvislosti akcentován význam úmluvy o biomedicině, jako základu pro zásadní změnu v nahlížení na vztah pacient – lékař a rovněž jako základu pro klíčové změny v právní úpravě zdravotnického práva u nás. V další kapitole své práce se diplomantka zabývá vztahem, resp. odlišením případů protiprávního jednání a postupu non lege artis, které začasťe bývají chybně směřovány. V této souvislosti se dále zabývá rolí znaleckých posudků při posuzování odpovědnosti za poskytované právní služby. Upozornění na skutečnost, že i znalecké posudky a odborná vyjádření podléhají volnému hodnocení důkazů, je určitě důvodné. Odrazovým můstkem pro meritum vlastní práce jsou kapitoly věnované odpovědnostním vztahům a druhům právní odpovědnosti. Poněkud nešťastná je ovšem formulace (str. 28 odst. 2 poslední věta), že „trestní právo poskytuje ochranu těm nejzávažnějším trestným činům, které vykazují nejvyšší míru společenské škodlivosti“. Aprobovat jistě lze úvahy diplomantky o subsidiaritě trestní represe a její kritiku hypertrofie trestní represe. Myšlenka, že povinnost poskytnout potřebnou pomoc ve smyslu § 150 odst. 2 tr. zákoníku není absolutní, je určitě správná. Odlišení pravých a nepravých omisivních trestných činů (str. 33) mohla být rozhodně věnována větší pozornost,

protože právě vztah formálního deliktu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 2 tr. zákoníku a materiálních deliktů proti životu a zdraví, vyvolává řadu nejasností. Historický vývoj směřující k současné právní úpravě, je popsán výstižně. Pojetí přičitatelnosti v analýze trestní odpovědnosti právnických osob je v zásadě správné. Ve výčtu fyzických osob, jejichž jednání může být právnické osobě přičítáno podle § 8 odst. 1 TOPO (str. 50 odst. 1) došlo však k politováníhodnému „prohození“ osob podle písm. c) a d) tohoto ustanovení, ačkoliv právě pořadí fyzických osob, jejichž jednání lze právnické osobě přičítat, je z hlediska zákonné úprav významné. Kladně třeba kvitovat, že diplomantka analyzovanou právní úpravu demonstruje na konkrétních kauzách. V poslední kapitole své práce pak diplomantka vyhodnocuje anketu, kterou sama zpracovala k problematice trestního řízení proti právnickým osobám při poskytování zdravotní péče, což třeba rovněž hodnotit kladně.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako velmi dobrou. Diplomantka především prokázala potřebnou orientaci nejen v samotné právní úpravě zkoumané problematiky, ale rovněž v literárních pracích a v judikatuře, které se této problematice věnují. Kladem práce je rovněž systematika výkladu a potřebná hloubka a odborná úroveň zpracování, jakož i dobré vyjadřování a formulování vlastních myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomant pracuje samostatně a efektivně. Kromě dílčích obsahových připomínek, uvedených již shora, třeba ovšem vytknout nepřesné citace zákonného textu (str. 23, str. 35, str. 43), ačkoliv jsou příslušné pasáže textu jako citace jednoznačně označeny, a rovněž vynechávání mezery mezi značkou „§“ a jeho číselným označením.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza názorů prezentovaných v odborné literatuře a praktických aplikačních problémů prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje výkladem základních pojmů, přes rozbor obecných institutů právní odpovědnosti až po analýzu trestní odpovědnosti fyzických a právnických osob.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních a dalších pramenů. Zastoupeny jsou i práce zahraničních autorů. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování jsou pěkné.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Za jakých podmínek bude lékař odpovídat za zaviněnou újmu na zdraví pacienta, kterou způsobil svým opomenutím, a ve kterých případech pouze za neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 2 TZ ?

V Praze dne 14.4.2024

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent diplomové práce